

Notat



Samlenotat til Folketingets Europaudvalg

Uformelt konkurrenceevnerådsmøde (rum) den 20. november 2020 og uformelt konkurrenceevnerådsmøde (forskning) den 27. november

Forventet dagsorden – Konkurrenceevnerådsmøde (rum)

1. Europas rolle i den globale rumøkonomi..... s. 2
- *Politisk drøftelse*

KOM-nr. foreligger ikke.

10. november 2020

Forventet dagsorden – Konkurrenceevnerådsmøde (forskning)

1. Den nye vision for Det Europæiske Forskningsrum..... s. 5
- *Politisk drøftelse*

KOM-nr. foreligger ikke.

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Jura og Internationale forhold

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700

www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Sagsbehandler
Anders Mihle
Inger Schow
Tel. 72 31 82 97
insc@ufm.dk

Ref.-nr.
183560

1. Europas rolle i den globale rumøkonomi

Politisk drøftelse

Nyt notat

1. Resumé

Det tyske formandskab lægger op til en drøftelse af, hvordan Europa styrker sin rolle som global aktør og bidrager til at opbygge en global forvaltning af brugen af rummet.

Det er forventningen, at drøftelsen vil tage udgangspunkt i rådskonklusioner om europæisk bidrag til etablering af nøgleprincipper for den globale rumøkonomi, der vedtages i Coreper forud for det uformelle ministermøde.

Regeringen bakker op om, at man i Europa arbejder sammen på tværs for at styrke en fortsat konkurrencedygtig og uafhængig europæisk rumsektor på globalt niveau.

Sagen forelægges udvalget til orientering.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

2. Baggrund

Det tyske EU-formandskab ønsker på det uformelle virtuelle ministermøde den 20. november 2020 at drøfte, hvordan Europa bidrager til den globale rumøkonomi.

Det er forventningen, at drøftelsen vil tage udgangspunkt i rådskonklusionerne om europæisk bidrag til etablering af nøgleprincipper for den globale rumøkonomi, der forventeligt vedtages i skriftlig procedure forud for det uformelle ministermøde.

EU og Den Europæiske Rumorganisation (ESA) har haft tradition for at mødes til et formelt "Rumråd" på ministerniveau, hvor der drøftes aktuelle politiske emner inden for rumområdet. Næste EU-ESA Rumråd finder sted efter det uformelle virtuelle ministermøde den 20. november. EU-formandskabet og ESA-formandskabet har arbejdet på at formalisere dette EU-ESA Rumråd i form af et sæt formandskonklusioner. Det tyske EU-formandskab har udarbejdet et udkast til rådskonklusioner, som forhandles i EU-regi. Tilsvarende er en resolutionstekst med lignende ordlyd blevet drøftet i ESA-regi. Begge formandskaber konsulterer hinanden for at bringe positionerne sammen.

3. Formål og indhold

Formandskabet har udarbejdet et oplæg til den politiske drøftelse om, hvordan Europa styrker sin rolle som global aktør og bidrager til at opbygge en global forvaltning af brugen af rummet.

I rådskonklusionerne om europæisk bidrag til etablering af nøgleprincipper for den globale rumøkonomi er der fokus på en styrkelse af den europæiske rumsektor globalt og behovet for en New Space innovationsstrategi med fokus på kommercialisering af rumsektoren samt temaer som europæisk samarbejde, europæisk uafhængighed og adgang til rummet i form af løfteraketter, sikkerhed, grøn og bæredygtig udvikling, digitalisering, konkurrencevilkår, international regulering mv.

Der er desuden fokus på, at der skal opbygges en global konkurrencedygtig og robust europæisk rumøkonomi, som kommer Europas samlede økonomi til gode. Der sigtes mod, at Europa skal opnå en selvstændig og uafhængig adgang til rummet, og at rummet skal bruges til at styrke Europas rolle som global aktør samt bidrage til at opnå verdensmålene og løse samfundsmæssige udfordringer. Dette gælder bl.a., hvordan især downstream rumdata og tjenester kan bidrage til håndtering og afbødning af f.eks. Covid-19-krisen på en række områder bl.a. transport, ressourcehåndtering og krisestyring samt telekommunikation.

Der også fokus på, at der skal ske en styrkelse af europæisk rumsamarbejde, herunder særligt i forhold til EU's Green Deal, grøn og bæredygtig udvikling og digitalisering.

Herudover lægges der vægt på betydningen af det etablerede samarbejde mellem EU, ESA og medlemsstaterne, herunder behovet for at koordinere tiltag til at styrke den europæiske rumpolitik samt at udnytte synergier på tværs. Der peges på nødvendigheden af jævnlige EU-ESA rumrådsmøder med afsæt i EU og ESA's rammeaftale.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Formandskabet har lagt op til, at medlemslandene indgår i en drøftelse om, hvordan der kan skabes gode betingelser på det globale marked og fremmes lige konkurrencevilkår til fordel for europæiske aktører. Der lægges også op til en drøftelse af, hvordan der skabes gode betingelser for finansiering af rumbaserede tjenester, heriblandt gennem instrumenter såsom UNIDROIT Space Assets Protokol¹. Herudover ønskes en drøftelse af sikker rumtrafikstyring, beskyttelse af intellektuelle rettigheder, cybersikkerhed og beskyttelse af europæiske rum- og jordsystemer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Den politiske drøftelse har ikke statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark.

8. Høring

Samlenotatet har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Forskning. Der er ikke indkommet høringssvar.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne generelt vil bakke op om drøftelsen.

¹ UNIDROIT Space Assets Protocol er en koordineret indsats mellem forskellige regeringer og den kommercielle rumsektor med henblik på at gøre finansiering mere tilgængelig for industri, der søger startkapital til rumbaserede tjenester.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen bakker op om, at man i Europa arbejder sammen på tværs for at styrke en fortsat konkurrencedygtig og uafhængig europæisk rumsektor på globalt niveau.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

1. Den nye vision for Det Europæiske Forskningsrum

Politisk drøftelse

Nyt notat

1. Resumé

Det tyske formandskab lægger op til en drøftelse af den nye vision for Det Europæiske Forskningsrum.

Det er forventningen, at drøftelsen vil tage udgangspunkt i rådskonklusioner om Det Europæiske Forskningsrum, der forventes vedtaget i skriftlig procedure forud det uformelle ministermøde.

Regeringen bakker overordnet op om et stærkt og velfungerende Europæisk Forskningsrum, der bygger på et grundprincip om excellence. Regeringen bakker op om, at der sættes strategisk retning for investeringer i forskning og innovation, således at Det Europæiske Forskningsrum bidrager til EU's overordnede målsætninger om at fremskynde Europas grønne og digitale omstilling samt bidrager til at styrke Europas resiliens og beredskab over for fremtidige kriser.

Sagen forelægges til udvalgets orientering.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

2. Baggrund

Det europæiske forskningsrum blev etableret i 2000 som en del af Lissabonstrategien for vækst og beskæftigelse. Det sigter mod at opbygge et fælles videnskabeligt og teknologisk område for EU, skabe et indre marked for forskning og innovation, der fremmer den fri bevægelighed for forskere, videnskabelig viden og innovation, og tilskynde til et mere konkurrencedygtigt europæisk erhvervsliv. Dette omfatter bl.a. en omstilling af det europæiske forskningslandskab mod mere samarbejde på tværs af grænserne, konkurrence på hele kontinentet, opbygning af en kritisk masse og koordinering samt forbedring af nationale forskningspolitikker og -systemer. Siden 2009 har det også været et udtrykkeligt mål i Traktaten at virkeliggøre Det Europæiske Forskningsrum, som det fremgår af artikel 179 i TEUF.

3. Formål og indhold

Det Europæiske Forskningsrum relanceres med henblik på at tage højde for den udvikling, der har været i Europa de sidste ti år, herunder nye udfordringer. Kommissionen foreslår en ny vision baseret på følgende strategiske målsætninger, der kun kan gennemføres sammen med medlemsstaterne.

- i. **Prioritering af investeringer og reformer:** Fokus er at fremskynde den grønne og digitale omstilling, øge konkurrenceevnen og bidrage til genopretningen efter COVID-19. Dette kræver bedre analyse og evidens og omfatter forenkling og fremme af samspillet mellem nationale og europæiske forsknings- og innovationssystemer. Princippet om excellence, hvorved forstås, at de bedste forskere med de bedste idéer opnår finansiering, er fortsat en hovedhjørnesteen for alle investeringer under forskningsrummet.

- ii. **Bedre adgang til excellence:** Fokus er at skabe mere excellente og stærkere forsknings- og innovationssystemer i hele EU, hvor bedste praksis spredes hurtigere. Medlemsstater, der er villige til at investere i at højne kvaliteten af deres forsknings- og innovationssystem, bør tilskyndes og støttes, baseret på de særlige foranstaltninger og komplementariteter i Horisont Europa med strategier for intelligent specialisering under samhørighedspolitikken.
- iii. **Omsætning af forsknings- og innovationsresultater til økonomiske resultater:** Forsknings- og innovationspolitikkerne bør tage sigte på at fremme resiliens og konkurrenceevne i Europa. Dvs. at fremme Europas konkurrencemæssige førerposition i det globale teknologikapløb og forbedre forholdene for virksomheder, der investerer i forskning og innovation, udbrede nye teknologier og styrke udbredelsen og synligheden af forskningsresultater i økonomien og samfundet som helhed.
- iv. **Udbygning af forskningsrummet:** Fokus er at gøre yderligere fremskridt med hensyn til den frie bevægelighed for viden i et opgraderet og effektivt forsknings- og innovationssystem, navnlig ved at gå fra en koordineringstilgang til dybere integration mellem nationale politikker. Forskningsrummet vil fortsat fremme gode rammebetingelser og inklusion, bidrage til at udvikle de færdigheder, som forskerne har brug for med henblik på fremme af videnskabelig topkvalitet, og sammenkoble alle aktører i hele Europa.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Det fjerde mål fokuserer på at udbygge forskningsrummet i forhold til eksisterende prioriteter, hvorimod de øvrige tre mål skal udvide forskningsrummet hen imod nye prioriteter.

For at opfylde målsætningerne foreslår Kommissionen gennemførelse af en række initiativer i samarbejde med medlemsstater og interessenter i henhold til en *køreplan for Det Europæiske Forskningsrum*. Her fremhæves 14 initiativer:

1. Bekræftelse af EU's investeringsmål for forskning og udvikling på 3 procent af BNP og forslag om et nyt mål for de offentlige forskningsinvesteringer i EU på 1,25 procent af BNP, som medlemsstaterne skal opfylde inden 2030.
2. Etablering af forskningsrummets Forum for Transition til støtte for medlemsstaterne i forbindelse med koordinering og prioritering af nationale investeringer og reformer.
3. Støtte til medlemsstater, der halter efter EU's gennemsnitlige investeringer i forskning og udvikling i forhold til BNP med henblik på at øge deres samlede investeringer med 50 procent over de næste fem år.
4. Oprettelse af en særlig proces inden for forskningsrummets Forum for Transition for at skabe adgang til excellence og yde støtte til medlemsstater, der klarer sig mindre godt i forhold til forskning og innovation, med henblik på at øge deres antal af ofte citerede publikationer med en tredjedel i løbet af fem år.
5. Udarbejdelse af fælles køreplaner for industriel teknologi.

6. Udvikle og afprøve et rammeprogram til støtte for Europas Fol-økosystemer, som bygger på eksisterende kapaciteter med henblik på at styrke excellencen og maksimere værdien af tilvejebringelse, udbredelse og udnyttelse af viden.
7. Ajourføre og udvikle vejledende principper for udnyttelse af viden og en adfærdskodeks for intelligent udnyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.
8. Nye redskaber til støtte for forskeres karriereudvikling.
9. Via Horisont Europa-programmet etablere en platform med åben adgang til peer-reviewed publikationer. Undersøge ophavsrettigheder med henblik på at gøre det muligt frit at udveksle offentligt finansierede peer-reviewed artikler. Sikre en europæisk åben videnskabscloud med forskningsdata og tjenester, der let kan findes, er tilgængelige, interoperable og videreanvendelige (Web of FAIR). Tilskynde til åben videnskabspraksis ved at forbedre forskningsvurderingssystemet.
10. Gennemføre hvidbogen fra Det Europæiske Forum for Forskningsinfrastruktur (EFSRI) og etablere en opdateret forvaltningsstruktur for forskning og teknologiinfrastrukturer.
11. Udarbejde en køreplan for aktiviteter med henblik på at skabe synergier mellem videregående uddannelse og forskning, navnlig med hensyn til at udbygge universiteternes dobbeltrolle.
12. Udarbejde inkluderende planer for kønsligestilling sammen med medlemsstaterne og interessenter for at fremme EU's strategi for ligestilling mellem kønnene inden for forskning.
13. Sammen med medlemsstaterne og interessenter arrangere deltagelsesbaserede videnskabskampagner rettet mod borgerne i hele Europa med henblik på at øge bevidstheden og styrke netværksaktiviteter.
14. Sammen med medlemsstaterne udvikle en metode til opstilling og gennemførelse af strategiske prioriteter, der bidrager til forskningsrummets dagsorden gennem det europæiske Forum for Transition og ved hjælp af en pagt for forskning og innovation i Europa.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Den politiske drøftelse har ikke statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark.

8. Høring

Samlenotatet er sendt i høring i EU-Specialudvalget for Forskning. Der er indkommet følgende høringssvar:

Lægemedelindustriforeningen: "Fra Lifs side støtter vi varmt Kommissionens strategiske målsætning. Vi deler Kommissionens bekymring for, at Danmark og EU bliver hægtet af både i forhold til investeringsniveau og i forhold til evnen til at omsætte viden til nye løsninger og problemer i forhold til andre regioner, hvor der sættes markant på forskning og udvikling. Det er problematisk, ikke mindst i lyset af de store udfordringer, som vi står over for på sundhedsområdet, den grønne omstilling og de digitale udfordringer og muligheder.

Vi mener, det er visionært og rettidigt, når Kommissionen foreslår at øge de offentlige forsknings- og udviklingsinvesteringer til 1,25 procent af BNP i de enkelte medlemslande. Det bør den danske regering bakke op om. Det er der flere grunde til:

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

For det første klarer danske forskere sig godt i EU-samarbejdet og henter mange penge hjem til dansk forskning. Et stærkt forskningssamarbejde er derfor til gavn for dansk forskning.

For det andet giver forsknings- og udviklingssamarbejdet i EU adgang til en langt større pulje af viden og kloge hoveder, end vi har i Danmark alene.

For det tredje giver forsknings- og udviklingssamarbejdet anledning til, at nye idéer, løsninger og produkter kan sprede sig til langt flere mennesker. Vi løser fx ikke de globale klimaudfordringer ved kun at reducere CO₂-udledningerne i Danmark.

For det fjerde er forskning og udvikling et lokomotiv for vækst og velstand. Et øget offentligt investeringsniveau vil bidrage til at løfte Danmark som vidensamfund og skabe bedre ramme for private investeringer i forskning og udvikling i Danmark – både i form af tiltrækning af udenlandske investeringer og et løft af danske virksomheders investeringer. Det er en væsentlig forudsætning for at klare sig i den globale konkurrence, og for at det bliver i Danmark, at vi udvikler de nye innovative løsninger, der er brug for globalt. Investeringer i forskning har bidraget til at gøre Europa og Danmark til en velstående videnregion. Det gælder ikke mindst investeringer i sundhedsforskningen, som har bidraget til flere sunde år for flere mennesker.

Det bør revideres, at der i det danske høringssvar p.t. er lagt op til ikke at støtte Kommissionens 1,25-procentsmålsætning. Det er i Danmarks klare interesse, at vi har et højt ambitionsniveau i EU. Vi bør derfor fra dansk side bakke op om EU-Kommissionens ambitiøse målsætning og stræbe efter at efterleve den.

Specifikt i forhold til udvalgte af initiativer:

1. Bekræftelse af EU's investeringsmål for forskning og udvikling på 3 procent af BNP og forslag om et nyt mål for de offentlige forskningsinvesteringer i EU på 1,25 procent af BNP, som medlemsstaterne skal opfylde inden 2030.

Jf. ovenstående.

2. Etablering af forskningsrummets Forum for Transition til støtte for medlemsstaterne i forbindelse med koordinering og prioritering af nationale investeringer og reformer.

Det vil være en fordel at koordinere forskningsindsatsen i EU, så kompetencer samles, der hvor ekspertisen er og for at sikre og styrke samarbejde mellem stærke, europæiske forsknings- og udviklingsmiljøer.

3. Støtte til medlemsstater, der halter bagefter EU's gennemsnitlige investeringer i forskning og udvikling i forhold til BNP med henblik på at øge deres samlede investeringer med 50 procent over de næste fem år.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Det vil være i Danmarks klare interesse at løfte hele EU-forskningsbudgettet. Men fra dansk side er det dog vigtigt samtidig at holde fokus på excellence og på at understøtte og udbygge de stærkeste forskningsmiljøer. For så vidt angår Forskning, er det kun det bedste, der er godt nok. Det er vores industris interesse – og dansk interesse – at forskningen er excellent.

4. Oprettelse af en særlig proces inden for forskningsrummets Forum for Transition for at skabe adgang til excellence og yde støtte til medlemsstater, der klarer sig mindre godt i forhold til forskning og innovation, med henblik på at øge deres antal af ofte citerede publikationer med en tredjedel i løbet af fem år.

Jf. ovenstående.

5. Udarbejdelse af fælles køreplaner for industriel teknologi.

Forskning, udvikling og produktion går ofte hånd i hånd, så det er vigtigt at udvikle den industrielle produktion i Europa. Ellers er der risiko for, at udviklingen bliver udflyttet sammen med produktionen.

6. Udvikle og afprøve et rammeprogram til støtte for Europas Fol-økosystemer, som bygger på eksisterende kapaciteter med henblik på at styrke excellencen og maksimere værdien af tilvejebringelse, udbredelse og udnyttelse af viden.

Viden og idéer skal bruges. Vigtigt at skabe sammenhæng mellem udvikling af ny viden og den kontekst, hvor ny viden skal tages i brug. Fra en ny idé er udviklet, er der et stort udviklingsarbejde før en succesfuld skalering og udbredelse i form af ny løsning eller produkt.

7. Ajourføre og udvikle vejledende principper for udnyttelse af viden og en adfærdskodeks for intelligent udnyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

Vigtigt emne, ikke mindst for lægemiddelindustrien, hvor omkostningerne for udvikling af nye produkter er høje. Vigtigt, at Danmark holder fast i sin position i forhold til at beskytte IP-rettigheder.

8. Nye redskaber til støtte for forskeres karriereudvikling.

Det er i denne forbindelse vigtigt at huske mobilitet og samarbejde mellem virksomheder og universiteter. 2/3 af al forskning i Danmark udføres i virksomheder, så karriereudvikling bør ikke alene handle om akademisk karriere, men også om, hvordan en udveksling mellem sektorer kan styrkes til gavn for både virksomheder og universiteter.

9. Via Horisont Europa-programmet etablere en platform med åben adgang til peer reviewed publikationer. Undersøge ophavsrettigheder med henblik på at gøre det muligt frit at udveksle offentligt finansierede peer reviewed artikler. Sikre en europæisk, åben videnskabs-cloud med forskningsdata og tjenester, der let kan findes, er tilgængelige, interoperable og videreanvendelige (Web of FAIR). Tilskynde til åben videnskabspraksis ved at forbedre forskningsvurderingssystemet.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Vi støtter op om bedre adgang til publikationer.

10. Gennemføre hvidbogen fra Det Europæiske Forum for Forskningsinfrastruktur (ESFRI) og etablere en opdateret forvaltningsstruktur for forsknings- og teknologiinfrastrukturer.

Vigtigt, at vi i Europa har adgang til avanceret udstyr, databaser, laboratoriefaciliteter med mere, der er afgørende for forskningsprocessen og for at frembringe videnskabelige nybrud.

11. Udarbejde en køreplan for aktiviteter med henblik på at skabe synergier mellem videregående uddannelse og forskning, navnlig med hensyn til at udbygge universiteternes dobbeltrolle.

Forskningsbaserede uddannelser er en kilde til at klæde kandidaterne på med den nyeste (frontlinje) viden og gennem dem kanalisere denne viden ud i samfundet.

12. Udarbejde inkluderende planer for kønsligestilling sammen med medlemsstaterne og interessenter for at fremme EU's strategi for ligestilling mellem kønnene inden for forskning.

Lif støtter, at alle talenter skal i spil.

13. Sammen med medlemsstaterne og interessenter arrangere deltagelsesbaserede videnskabskampagner rettet mod borgerne i hele Europa med henblik på at øge bevidstheden og styrke netværksaktiviteter.

Lif støtter, at man aktivt søger at engagere borgere i videnskab og forskning.

14. Sammen med medlemsstaterne udvikle en metode til opstilling og gennemførelse af strategiske prioriteter, der bidrager til forskningsrummets dagsorden gennem det europæiske Forum for Transition og ved hjælp af en pagt for forskning og innovation i Europa.

Lif støtter og bidrager gerne til udviklingen af en pagt for forskning og innovation i Europa."

Danske Universiteter: "Aalborg Universitet bakker overordnet op om Regeringens notat, men vil hertil gerne pointere følgende:

I meddelelsen fra Kommissionen fremføres på side 12:

"Virksomheder i EU bør have adgang til effektiv og økonomisk overkommelig beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder over hele verden, så innovation kan udnyttes og belønnes. I den forbindelse vil den kommende oprettelse af det fælles patentsystem være en vigtig milepæl. Ved at sætte en stopper for opsplittning og kompleksitet vil det fælles patentsystem fungere som en kvikskranke for virksomheder, hvilket vil nedbringe omkostningerne med op til seks gange i forhold til det nuværende medlemsstat pr. medlemsstat-baserede system (1). Det vil ligeledes forbedre gennemsigtigheden og gøre licensprocessen lettere og fungere som et centralt domstolssystem, takket være den nye Fælles Patentdomstol.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Kommissionen vil:

1. udvikle og afprøve et rammeprogram til støtte for Europas Fol-økosystemer, som bygger på eksisterende kapaciteter med henblik på at styrke ekspertisen og maksimere værdien af tilvejebringelse, udbredelse og udnyttelse af viden inden 2022.

2. ajourføre og udvikle vejledende principper for udnyttelse af viden og en adfærdscodeks for intelligent udnyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder inden udgangen af 2022, herunder gøre det nemmere at gennemføre det fælles patentsystem for at sikre adgang til effektiv og økonomisk overkommelig beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

I udkast til Regeringens grund- og nærhedsnotat nævnes på side 3, at Kommissionen vil ajourføre og udvikle vejledende principper for udnyttelse af viden og en adfærdscodeks for intelligent udnyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. På side 4 i notatet under punkt 10. Regeringens foreløbige generelle holdning, står følgende: "Samtidig lægger regeringen vægt på, at medlemsstaternes forsknings- og innovationssystemer er forskellige, og at virksomme incitament til at fremme private investeringer i forskning og innovation dermed kan adskille sig i de enkelte medlemsstater".

Aalborg Universitet ønsker hertil at supplere med følgende:

Det fælles europæiske patentsystem forventes at kunne medføre en række fordele for den tidlige innovation. Den grundlæggende patentudfordring for den europæiske innovation er, at det bliver langt mere omkostningstungt at opnå det nye europæiske Unitary-patent end at opnå et tilsvarende US-patent. Dertil mangler, som det er tilfældet i USA, også et rabatsystem for Universiteterne i det europæiske

patentsystem. Dette vil give udfordringer, især i Danmark, hvor der ikke særskilt og tydeligt bliver investeret direkte i universiteternes nyttiggørelseskapacitet.”

Dansk Erhverv: ”Dansk Erhverv er enige i behovet for at øge ambitionerne for den europæiske forskning. Konkret vil et mål om at bruge 1,25 af BNP på offentlig forskning være et meget stort skridt mod at skabe udvikling og arbejdspladser i Europa. Dansk Erhverv så gerne, at man også øgede det samlede forskningsmål om at bruge 3 pct. af BNP på offentlig og privat forskning. Dansk Erhverv har en målsætning om, at Danmark fra 2030 skal bruge 4 pct. af BNP på forskning – forudsat at man øger incitamenterne og rammebetingelserne for forskningen.

Det er positivt for hele Europa, at de regioner der i dag halter bag efter i investeringerne løftes. Det er dog afgørende, at EU's forskningsmidler også i fremtiden tildeles de mest excellente forskningsmiljøer.”

Dansk Industri: ”Tak for henvisningen til meddelelsen om et styrket europæisk forskningsrum (ERA), som vi fra DI's side bestemt kan se behovet for, og vi kan støtte op om de 14 indsatsområder, som er nævnt i meddelelsen.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Det skal fra vores side fremhæves, at EU-Kommissionen gør ret i at anbefale en markant styrkelse af forskningen og forskningssamarbejdet i Europa. En ting er, at EU som helhed forhåbentlig snart kan løfte budgettet (ekskl. UK) for det fælles Fol-rammeprogram, men den anden og vigtigste del er, at EU-kommissionen lægger op til, at medlemsstaterne øger deres nationale egne investeringer i forskning og udvikling fra et gennemsnit på 1 procent af BNP til 1,25 procent af BNP i 2030.

Alle lande i Europa står over for store, alvorlige sociale, sundheds-, energi-, klima- og miljømæssige såvel som økonomiske udfordringer. Udfordringer som er forværret af COVID19-pandemien og hvor der er brug for nye innovative løsninger. Der er åbenlyst brug for nye sundhedsløsninger, nye bæredygtige løsninger, nye produktionsmetoder samt nye digitale og tekniske løsninger.

Vi mener, det er visionært og rettidigt, når kommissionen foreslår at øge de offentlige forsknings- og udviklingsinvesteringer til 1,25 pct. af BNP i de enkelte medlemslande. Det bør den danske regering bakke op om!

EU-Kommissionen meddelelse er et visionspapir om fremtiden, som sætter fingeren lige der, hvor den bør sættes. Europa halter bagefter vores konkurrenter i forhold til investeringer i forskning og udvikling. Det gælder USA og Sydkorea, som har været igennem en imponerende udvikling, men vi kan også se, at Kina nu har overhalet Europa målt på investeringerne i forskning og udvikling. Dette er en faretruende udvikling, for vi må ikke risikere at EU-landenes velstandsniveau bliver sat af og heller ikke, at vi ikke kan forske os frem til gode løsninger på de problemer, som vi er optaget af (klima, miljø, fødevarer, sundhed mv.)

Det gennemsnitlige niveau for Fol-investeringer bør hæves til 1,25 pct., som EU-Kommissionen foreslår, og så må vi fra dansk side bruge dette løft som afsæt til at hæve de danske forskningsinvesteringer til at endnu højere niveau (1,5 pct.) fordi, vi har en ambition om at holde det danske velstandsniveau på et niveau, som ligger klart over EU-gennemsnittet.”

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne generelt vil bakke op om ambitionerne for Det Europæiske Forskningsrum efter 2020.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen bakker overordnet op om et stærkt og velfungerende Europæisk Forskningsrum, der bygger på et grundprincip om excellence.

Regeringen bakker op om, at der sættes strategisk retning for investeringer i forskning og innovation således, at Det Europæiske Forskningsrum bidrager til EU's overordnede målsætninger om at fremskynde Europas grønne og digitale omstilling samt bidrager til at styrke Europas resiliens og beredskab over for fremtidige kriser.

Samtidig er de nuværende prioriteter for Det Europæiske Forskningsrum stadig gyldige. Regeringen finder, at arbejdet med at forbedre effektiviteten af nationale forsknings- og innovationssystemer, optimere tværnationalt samarbejde og konkurrence, fokusere på ligestilling mellem kønnene og integrering af kønsaspektet i forskning og øge adgangen til og overførsel af videnskabelig viden forsat bør være en del af et moderniseret europæisk forskningsrum.

Det er en prioritet for regeringen at skabe øget indholdsmæssig sammenhæng mellem uddannelse, forskning og innovation. Det er i det lys positivt, at der er fokus på forbindelsen mellem Det Europæiske Forskningsrum og Det Europæiske Uddannelsesområde, herunder initiativet om europæiske universiteter.

Hvad angår den geopolitiske dimension af forskningsrummet, så finder regeringen det vigtigt, at der er fokus på gensidighed og en mere strategisk tilgang. Globalt samarbejde er centralt for videnskabeligt baserede løsninger på globale udfordringer, og internationalt samarbejde bør fortsat være en vigtig prioritet. Samtidig bør der inden for Det Europæiske Forskningsrum være opmærksomhed på de udfordringer, dilemmaer og risici, der er forbundet med globalt samarbejde.

Regeringen bakker op om den fælles europæiske Barcelonamålsætning om at investere 3 procent af BNP i forskning og innovation. EU er forsat meget langt fra at indfri denne målsætning, som forsat bør være en vigtig prioritet i videreudviklingen af Det Europæiske Forskningsrum. Regeringen bakker op om, at medlemsstaterne fastsætter ambitiøse mål for niveauet for offentlige investeringer i forskning og innovation og iværksætter incitamenter til at fremme private investeringer. Medlemsstaternes forsknings- og innovationssystemer er imidlertid forskellige, og der bør være metodefrihed i forhold til at fastlægge, hvordan Barcelonamålsætningen indfries, herunder fordelingen mellem offentlige og private investeringer. Regeringen kan derfor ikke støtte et nyt mål for offentlige investeringer på 1,25 procent af BNP.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet